

JANET NICĂ

**„FĂT – FRUMOX
DIN LACRIMĂ
DE PARADOX”**

**- FLORENTIN SMARANDACHE
DEGUSTAT, ÎN UNSPREZECE
ESEURI, DE JANET NICĂ -**

Motto:

„Înțelesul
unui
poem
poate
fi
numai
alt
poem”

Bloom

„CÂNTECE DE MAHALA”

EDITURA „Abaddaba”

ORADEA

2000

UN BINOM INTELIGENT

Tăioasă, ca o răzbunare de critic literar, poezia lui Florentin Smarandache te ține încordat la maxim gorki. Pe tavanul mahalalei – închipuire de cer – s-a împletit un text din cocleți de argou unde zac nori de istețime nărăvașă din care plouă ninsori în averse fără aversiuni. Fante fantezist de mahala, vână de petrol fără vină, untul pe felia doxei de la orice colț de stradă – cine altul decât Florentin, ăl mai Smarandache dintre Smarandachi.

Meseriaș ilustru până la lustru, corigent la Normă, dar premiant la dulcile abateri cu dezbateri, șmecher din tableie în tableie, cu o cultură de in (in – cultură), își cere, simandicos, scuze de la muza artelor pentru bătaia de joc a jocului cu bătaie lungă-scurtă.

Un anormal normal care normalizează un paradis responsabil, răspunzător de parascoveniile paradoxului. Florentin Smarandache, nagăț de trotuar, grade-n budoar și-n vocabular, țambalagiu de ocazie, pune cuvintele să joace malagamba, fără teamă de frică, scrie poezii greșite să nu le înțeleagă decât instinctul pus pe ciorovăială.

Prin venele închipuirii sale circulează Poezia, bagaboanța, pițipoanca, fleorțoțina, madama.

Anton Pann este argat la umbra deștelui său ăl mic și umblă desculț de zaharia stancu, cu greieri în cap, să-i intre, de nevoie, în voie. Limba română, joacă, vrea-nu-vrea, după muzica bleomangri cu picățele care curge ca o piftie din naiul-buhaiul-raiul lui Florentin Smarandache, dând la iveală meșcheria poetului.

Bulibașă de sintagme argoticești, Smarandacul dacului literaturizează neliterarul, bagă inverse pe direct, dă cu bâta-n garagață, soluționează probleme, problematizează soluții, mustăcește fără mustăți și invită toată crema de pantofi a mahalalei să ia loc în spațiul discursului său, ologul, să facă atac de ... coardă!

Satisfacție și bâză sans frontičres.

În tot ce face, Florentin Smarandache își lustruiește paradoxul, mijlocul – scop, încăpățânarea de-a suge, cu orice preț, fără dispreț, la ugerul cu două contrarii. Rar poet cu simțul des al limbii cel care scrie balade pentru romane și vede că mama-mare este mică.

Singular acest poet care îi dezbracă pe cei goi, care dă tot ce nu are și care are tot ce-i lipsește.

„Cântece de mahala” de Florentin Smarandache este iarmarocul unde tot săracul e zeu, tot amărâtul o duce bine, unde se minte de dragul adevărului și unde fantele, ținându-se de

cioace, pe șestache, dribleză minți disponibile și urechi aflate în concediu.

Impur și simplu, Florin Smarandache este un Caragiale reciclat la limba de briceag a paradoxului ieșit din matcă, asemenea Nilului, odinioară, primăvara.

**Le paradoxisme, un nouveau
mouvement littéraire**

Ed. de Bergerac

France

1992

TEMPLUL ZBURĂTOR

Gogoșa literaturii mondiale a secolului al XX-lea a făcut de mai multe ori explozie (deloc în surdină), născând câteva tornade, câteva vârtejuri și, firesc, mai multe adieri: futurismul (1909), saudasismul (1910), crepuscularismul (1911), imagismul (1913), akmeismul (1913), vorticismul (1914), dadaismul (1916), creaționismul (1917), ultraismul (1918), suprarealismul (1924), realismul socialist (1934), ermetismul (1936).

Întotdeauna cultura română a fost una de adaptare (nu și cultura populară). Am fost sincronici prin succesiune și protocronici prin postcronism. De fapt, singurul curent care a răscolit frunzele literaturii române a fost tardismul, deși, economic, de două mii de ani, țara noastră a fost un uger supt de vițeei puterilor sprintăre. N-am avut măcar norocul ca România să fie o parte a Indiei, acolo ar fi fost, cel puțin, departe de curente și curenți, ca sfântă în calendar, pentru rugăciune-sugăciune.

De observat că toate aceste curente și mișcări literare s-au înghesuit în primul sfert al secolului trecut iar până la sfârșitul secolului s-a rumegat iarba îngurgitată de pe postața acelor momente.

Când, în 1980, Florentin Smarandache lansa paradoxismul, s-au găsit, la noi, glasuri care au vociferat și destule voci care au glăsuț negativ,

semn că se pregătea, cu adevărat, ceva nou, pentru români și nu numai. Știind că nu poți fi profet în cătunul tău, Florentin Smarandache și-a luat lumea în cap și-n picioare, traista la spinare, speranța în desagă, s-a înscăunat pe tribuna centrului și, ca un subiect obiectiv, a predicat subiectiv, având, în 1992, când publica „Le paradoxisme, un nouveau mouvement littéraire”, sute de creatori paradoxişti în Statele Unite, în Franța, Belgia, Canada, Marea Britanie, India, Japonia, Germania, Spania, Polonia, Brazilia, Rusia, Maroc, Camerun, România.

Bineînțeles, mondializarea „zvâc-ului” românesc nu le spune nimic unor scriitori români cu orgolii parohiale.

Fondatorul și creatorul mișcării paradoxiste nu caută sentimentul (cum s-a mai văzut), nici gândirea adecvată la realitate sau text (cum s-a mai întâmplat) ci libertatea nepriponită de vreun țăruiș ideologic, libertatea absolută, berdiaevenă, necreată, venind de undeva din pășunile haosului. Orice ordine îngrădește. Orice dezordine îngrădește. „Ordinea și dezordinea sunt două catastrofe care amenință omenirea” spunea Valéry.

Sentimentul și gândirea sunt magnetice, lipicioase, înrobitoare. Paradoxul caută, parafrazând verlainean, „de la liberté avant toute chose”, ritmul pur, atât cât se poate, nu

încărcătura sentimentaloido-lacrimogenă sau gândurală. Libertatea smarandachiană e firul Ariadnei care te scoate din labirint, din zigzag și arabesc.

Ca o săgeată transcendentă, Florentin Smarandache nu e nici poet, nici anti-poet, nici non-poet, nici „gând purtat de dor” (Eminescu), (dorul trage în jos), ci libertatea paroxistică, țiuitul nevrotic al neatârării. Datul ei din coate răstoarnă normalul în anormal, fluidizează staticul, staticizează fluidul. Atutul său, pe lângă inteligență, (inteligența stabilește raporturi), este speculația care transcende orice raport. Poezia paradoxistă e un mers pe margini de prăpastie.

Atenția devine panică de a nu cădea.

Talentul de a vorbi diferit și-a creat un vocabular final absolut nou. Lupii noutății te iau în primire de la primii pași, hienele necunoscutului sunt la post, niciodată nu știi ce vine, totul devine. Liniștea este mama zgomotelor, libertatea, mama constrângerilor, după cum unitatea e mama diversității:

**„Ciel n'est plus ciel/ parce qu'il a trop d'étoiles/
ciel est ciel/ parce qu'il a un seul soleil”**

Poezia nu are nevoie de material, de substanță, ea e ceva „dincolo de realitate”, contingența limbajului. De aceea, Florentin Smarandache face poezii fără versuri, poeme fără poeme, fără cuvinte, fără fraze, poezii grafice,

texte impersonale personificate, traduce imposibilul în posibil, face literatură din nimic și nimic din literatură. Poezia „La forme de la liberté”, poezie grafică, este diformă, urmărind parcă teoria catastrofelor a lui René Thom. Cuvântul „libertate” este aruncat pe pagină, invers, cruciș, șerpuint, circular, hexagonal.

Ochiul narează ca și gândul. Poeziile se fac din litere, din cifre, din numere, uneori din consoane, alteori din vocale, din săgeți, triunghiuri, pătrățele, din semnele exclamării, din punct și virgulă, din puncte, din apostrof, paranteze, bare, plus-uri, minus-uri, egal-uri și ghilimele. Poezia devine concretă, palpabilă.

Superpoemele se fac din decupaje de ziar, combinate în „n” obiecte luate câte „K” sau „X”. Calif al alunecării neobosite, scriitorul vizualizează poeme în piricossanogleză (limba vorbită în Nord-Vestul Franței de către un singur locuitor), apoi 21 de poeme în nici un vers, pentru că nu versul face poezia.

Logica paradoxului naște trandafiri în grădina gândirii. Normal că versurile negre nu se văd pe pagina neagră, la fel cele scrise prin reducere la absurd.

Absolutul nu are grai, perfecțiunea nu se poate traduce în imperfect, eternitatea, în temporal, infinitatea, în finit. Nimicul spune totul când este nimic. „Mai bine o carte cu pagini goale

decât una care nu spune nimic.”, se destăinuie poetul, din lehamite de scriitură și ideologie.

Stilul paroxistic salvează lumea de la dilatare „Dacă n-ați înțeles nimic, înseamnă că ați înțeles totul.”

Firescul este totul. „Concretul este specia care își creează genul” afirmă Ortega y Gasset. Limbajul smarandachian redescrive lumea într-un mod năucitor prin sâmburele paradoxului. Barda poetului cioplește un sens. Dacă scuturi frunzele rămân ramurile. Dacă tai ramurile rămâne trunchiul. Dacă tai trunchiul rămân rădăcinile.

Paradoxul nu înseamnă circularitate ci, mai ales, centralitate, punct de plecare, punct de vedere, început de lume, tiflă dată obezității intelectuale. Alonja paradoxului e scurtă dar esențială, sparge tumori mentale, lungite la infinit.

Florentin Smarandache nu e o glumă, ci o glumă bună. E trezire, revelație, apocalipsă.

Cărămizile templului său sunt păsările. De aceea, templul poate oricând să zboare, făcând în ciudă gravitației și morocănismului unilateral al unora și al altora.

Opera smarandachiană, poetică și matematică, nu produce adevăr ci „furnicături” nabokoviene idiosincrazice, singurele în stare să-i asigure supraviețuirea în tumultoasa contingentă.

„Distihuri paradoxiste”

University of New Mexico

Gallup Campus

Electronic Publishing, 1998

MINUNI DUALE

Florin Smarandache este Domnul Experiment, un Edison în călduri. Își pune licoarea – paradoxul – în cupe de câte versuri vrea domnia sa, de data aceasta, în ceșcuțe de două versuri. Minuni duale, poemele stau copăcel. Privite de aproape și de departe, aceste versuri nu par versuri ci definiții ale unor cuvinte împăienjenite de abuziva negură a uzului.

A apărut, astfel, primul dicționar de vorbe bolnave însănătoșite prin acupunctură paradoxistă.

Cetățenii planetei n-au decât să vină sub umbrela noului panaceu dacă vor să scape de febra tifoidă a melancoliei și a bunului – simț încătușat. Ochiul medical (și medicinal) al poetului vede râma (și rima) la cinci metri sub coaja obișnuinței, o scoate, o pune în zâmboc și prinde juveți blazați pe care îi alfabetizează.

Se cotrobăie prin toate cotloanele culturii, se scutură zăvelci, se vopsesc lăzi de țoale, se văruie, se pomostește, totul se aduce la lumina inteligenței, penicilina paradoxului vaccinează toate soiurile de putregai.

Mii de cuvinte ale limbii române devin, pentru o clipă, „clipa cea repede”, personajele principale ale mirării, dând de dușcă, asemenea

lui Hamlet, „a fi-ul” sau „a nu fi-ul” înțelepciunii lor.

Sunt experimentate, pe rând, toate imposibilitățile posibile, toate absurditățile normale, toate infinitățile finite, toate universalile particulare.

Volumul „Distihuri paradoxiste” este o farmacie de pastile inteligente, oferite gratis celor dornici de nemurirea din spatele banalului. Fiecare cuvânt declanșează câmpuri magnetice, distihuri nucleare.

Cum cei patru evangheliști erau trei, Luca și Matei, tot așa la Florin Smarandache, rețeta prevede tratament de trei ori pe zi, dimineața și seara.

Curând, licuricii cu dinți de lapte devin incendii. Idealul e „să cuprinzi/ nemărginirea”, idiotul e „competent/ în incompetența sa”, democrația nu-i altceva decât „să interzicem/ interzisul”, mascarada e când „politica se schimbă mereu/ dar rămâne aceeași”, eroismul e o „moarte/ nemuritoare”. Cerșetorul „caută/ ce n-a pierdut”, barbarii „edifică/ ruine”; prezența e „absența absențelor”; sfântul, „din păcate/ nu e păcătos”.

Deși mignone, poemele declanșează stări majore: sarcasmul (un regizor „a făcut atâtea filme proaste/ c-ar fi păcat ca să-l rateze și pe acesta”); absurdul („cartea s-a vândut/ înainte de

a fi publicată”); perplexitatea („vă prezint o doină/ pe care n-o cunosc”); nedumerirea („Cât de liberă/ este presa liberă?”)

Florentin Smarandache este surdul care aude, orbul care vede, știrbul înarmat până-n dinți, ologul iute de picior, într-un cuvânt, paradoxul întruchipat, omul care, văzând și de-a-ndoaselea, văzând și nevăzutul, vede perfect. Dibuind partea în întreg, întregul în parte, poetul inventează bucuria de a reuși, reușita de a se bucura în răgazul mundan pe care ni-l oferă Dumnezeu, extra – mundanul. Fulgerător, lumânarea devine far iar nuanța, continent: mulatrul este „un negru/ mai alb”, țiganul e „un alb/ mai negru”, tomatele, „roșii/ verzi”, muzeul, „trecut/ prezent”, pacea „război împotriva/ războiului”.

Grenade de buzunar, distihurile smarandachiene nu ucid, ci dau brânci mentalului ațipit.

De un sfert de secol de când Florentin Smarandache bate monedă, paradoxismul însuși este, în spiritul distihurilor, „o avangardă/ ajunsă tradițională”.

Anti – chambres et

Anti – poésies

ou

Bizarreries,

Alipres, Fés

Maroc

1984

FĂT-FRUMOX DIN LACRIMĂ DE PARADOX

Volumul „Antichambres et antipoésies ou bizarreries”, 1984, imprimé au Maroc, Alipress, Fés, invită nu numai la o reconfortantă bizarerie dar și la o mănoasă reverie.

Se știe, din istoria filozofiei, că Anaxagora ar fi fost autorul rodnicei expresii: „la origine, toate au fost laolaltă”. Dar aflăm de la Diogenes Laertios că acesta era, cu mult înainte, un gând al lui Linos, poet care a ascris un poem despre crearea lumii, gând reluat de Anaxagora.

Dacă untul cugetării filozofice constă în restabilirea totalității, a ordinii, cu orice preț, am aflat, între timp, că smântâna artei ar fi dezordinea. Adevărat în primul caz, fals în al doilea caz. Fără logică se poate distruge orice dar nimic nu se creează fără logică. Dezordinea senzorială este judecată de grila intelectului, dezordinea intelectului este cernută de dârmonul rațiunii iar dezordinii raționale îi este găde speculația metafizică. Din neștiință sau, poate, tocmai din știință, scriitorii dau grăunțe iraționalului în artă, ilustrând, parcă, seva proverbului chinez: „este înțelept să fii confuz”.

Arta nu-i, în ultimă instanță, decât traseul unui nonsens până la sens, iraționalul rațional sau dezordinea rânduie sau orânduie. Ca atare, arta

nu-i un joc incolor, inodor și insipid, ci o cobiliță de lemn gânditoare între doi desagi plini cu abstract.

Nu întâmplător Walter Biemel spunea încă, din 1967 că arta trebuie să fie descifrată ca o hieroglifă, dincolo de sâmburele estetic, pentru a fi înțeleasă, nu numai trăită. Critica literară, tot un soi de filozofare, nu-i alteceva decât mănua abstractă mulată inteligent pe degetele concrete ale artei.

Talent cu ochii în patru, Florentin Smarandache își construiește logic discursul. Paradoxul domniei-sale pune, asemenea lui Anaxagora, laolaltă jumătățile rătăcite ale lumii. Dialectica binară dă chip și dinamism gândirii poetice. Florentin Smarandache esre jumătate-de-poet-călare-pe-jumătate-de-paradox-șchiop în căutarea celeilalte jumătăți-de-poet-călare-pe-jumătate-de-paradox-șchiop. Aceasta este logica întregirii neamului său poetic. Când pocitania pământului se împlinește prin contrarul său, se naște, din lacrima paradoxului, Făt-Frumox, Florentin Smarandache.

Discursul se transformă în vânătoare pură de impur, de posibil imposibil și de imposibil posibil. Cum orice vânătoare este, din punct de vedere al victimei, măcel iar din punct de vedere al vânătorului, distracție, poezia lui Florin Smarandache ne oferă deliciul și supliciuul fiecărei

ipostaze. Poetul transferă vânătoarea de paradoxuri din pădurile limbii române pe ponoarele limbii franceze. Vânător nu de șepci, din lipsă de gibier, ca Tartarin din Tarascon, Florentin Smarandache se apropie cu siguranță de vânat și trage de urechi iepurele paradoxului din tufiș. Altoită pe nervii poetului până la ultimile nervuri, veghea este altoită cu veghe și pusă pe araci de viță de vie. Strofele sunt pânze de păianjen, în mijlocul cărora tronează paradoxul, asemenea unei bune fripturi în așteptarea garniturii. Așadar, paradox cu salată. Secul devine mustos, dogma cu sifon devine șprîț.

Logica lui Păcală, descătușare a concretului și a bunului simț, este la mare cinste în acest volum.

Astfel, Michel și-a pierdut tatăl în război dar l-a găsit în cimitir; era ora unsprezece fără cinci, deci, logic, este ora șase; Marea Roșie nu e galbenă; sub soare ni se promite Luna; infirmiera coboară dintr-o familie ilustră până la primul etaj, cu liftul.

Cu bună știință Florentin Smarandache pune dinamită în toate ideile fixe; axiome, teoreme, legi. Paradoxul este barda lui Mihai Viteazul cu care poetul taie șiruri prin armatele de dogme osificate ale lumii. Perplexitatea, jumulită de penele insolitului, toarce leneș, ca o mătă blândă, la urechea Realului regăsit. Omonimia și omofonia

fată miei timpurii pe zăpada obișnuinței care înstrăinează selful de soi-mème: „Marie se marie”. „Martin entre entre les gens”. Elle te donne l’alarme et surtout la larme.” În unele texte, logica, urmându-și treptele, sparge ghioacea sensului acceptat și scoate pui de prepeliță din ouă de cuc. Verbele rougir, jaunir, bleuir dau, normal, adjectivele: matin rougeâtre (dimineață roșietică), midi jaunâtre (amiază gălbuie), soir bleuâtre (seară albăstruie). Dar logica logicii produce absurdul. De la adjectivele mov și bej se pot forma verbele mauvir și beigir care, la rândul lor, produc, formal, imposibilele mauvâtre (movaliu?!) și beigeâtre (bejaliu?!). Dar poezia nu are nevoie de traducere. Cuvintele limbii franceze sunt la cheremul lui Florentin Smarandache precum figurile geometrice sub penelul lui Picasso: „a locui o locuință, a orna un ornament, a parla un parlament, a săpa un sapament, a cânta un cântament”.

Cocă docilă în mâna gândului poetic, limba franceză, neputând lua calea exilului, se chircește sub toiagul Cezarului Florentin Smarandache, orice „anti” este un „pro”. Antipoezia sa este un alt fel de poezie. Antiproza sa este un alt fel de proză. Antiteatrul său este un alt fel de teatru. Astfel, rețeta contra rețetelor poetice este o insolită veritabilă rețetă poetică.

Harul poetic dobândește miez și orizont culinar. A colora versurile albe, a amprizona versurile libere înseamnă a fi orb cu ochii deschiși, asemenea lui Homer. Ce altceva poate fi poetul, urmând gândul lui Eminescu, decât ochiul care, închis în afară, înăuntrul se deschide.

Poezia lui Florentin Smarandache este un șugubăț carnavalesc rabelaisian care taie nasul împăratului, făcându-l egal cu plebeul, dând abstracțiunii șansa de a vibra senzorial, adică plenar.

„Le sens de non-sens”

Editions Artistiques

Fés

Maroc

1984

REVOLUȚIE ETERN REVOLTATĂ

Până în 1984, când publica a doua ediție a volumului „Le sens du non-sens”, în limba franceză, la Fés, în Maroc (prima tot în Maroc, 1983), Florentin Smarandache își cioplise deja câteva pietre pentru templul său: „L’heure de la planète”, 1980, Craiova, „Formules pour l’esprit”, 1981, București, „Problèmes avec et sans ...problèmes”, 1983, Fés, Maroc (în limba franceză).

Eugen Ionescu, citind volumul „Le sens du non-sens” în manuscris, l-a găsit interesant: „J’ai bien reçu votre travail et je le trouve très intéressant. Je vous remercie de me l’avoir envoyé”. (Paris, le 6 octobre, 1983).

Mai toate volumele lui Florentin Smarandache sunt precedate de manifeste non-conformiste. Matematicianul ne pune în față proiectul și clădirea. Constructorul este, în același timp, ideologul faptei. Ideea dă seamă de act, actul dă seamă de idee. Chintesența olteanului universal este sângele libertății. Versurile paradoxiste își arată colții încă din fașă.

Dacă matematica, ditamai știință, suportă paradoxurile pe pielea sa, de ce nu și literatura, care, oricum, este cu un picior în lumină iar cu celălalt în ceață?

În consecință, poetul își adună grâul simțirii și al gândirii, îl macină și face turte din contradicții dure, din antitezele forte, din expresiile figurate luate în sens propriu, din jocurile de cuvinte, din comparațiile contrariate, din repetiții absurde, din parodierea proverbelor.

Pentru a justifica abaterile de la langajul obișnuit, poetul pune non-sensul sub zodia artei inculte care, bagseamă, e dincolo de rigoare.

Asemenea unui copil, sublim în ignoranța cu miros de uger, domnia sa pune acoperișul casei la sol, construind zidurile deasupra. Plastilina cuvintelor creează o lume „ad libitum”. Sturlubaticul răsturnac vede enorm și simte monstruos, asemenea vărului Caragiale.

Ce întâmplări se întâmplă în venele gândirii și în arterele instinctului?

La ordinea zilei este dezordinea, îi zice: „bună ziua” nopții, face o zi neagră cum se face o noapte albă, obiectivul său este subiectivul, imperfecțiunea este perfectă, sesizează realismul suprarealismului, violența non-violenței, plăcerea suferinței, puterea slăbiciunii, rațiunea erorii și viața morții.

Spirite în corzi, sensul și non-sensul se bat fără mânuși, pentru supremație. Copiii non-contradicției și ai confortului lenevos se uită speriați din tribune. Jocul nu e joc (jocul respectă regulile), ci joacă, țurcă fantezistă.

Polisemia, omofonismul și omografismul fac tot deliciul spectacolului: „vers les non-vers”, „Pierre apporte sa pierre à l'édifice”, „maddame, tu n'es pas ma dame”, „la police est en train de voler un hélicoptère.”

Rima perfectă, încorporată, „livre ivre” supracondimentează picanta supă a paradoxului samaradachian.

Starea paradisiacă a non-jocului îi permite poetului să lase războiul în pace, să cadă din pat în absurd și, alergic la alergie, din obișnuința neobișnuinței, își pune singur bețe-n roate. Se știe că, realul nu are sens ci numai discursul. După cum, numai discursul poate fi contradictoriu, nu și realul.

Dar la Florentin Smarandache, întocmai ca la sofiști, nu numai lucrurile curg, ci și vorbirea despre lucruri. Viclenia poetică răstoarnă piramide și înalță sfincși.

Zidul naivității provocate este zguduit de trafaletetele reducerii la absurd al versurilor albedalbe, al meditației și al tăcerii care solicită un cititor-creator par excellence.

Călușarii dezordinii înviorează scena cu o „bătută” poetică antologică, spre bucuria săracului bogat și a blondei învățătoare care este o bestie neagră.

Inocența este valuta forte pe care poetul își schimbă mărunțișul provincial. O poezie liberală,

Într-o permanentă stare de mișcare, de revoluție etern revoltată, ne gădilă călcâiul intelectului. Una peste alta, pe lângă sens și non-sens există sensul non-sensului și non-sensul sensului. Cu siguranță, aici se înfiripă tărâmul gândirii care te face liber.

Gândirea liberă este meseria lui Florentin Smarandache.

„Legi de compoziție

Internă”

EDITION EL KITAB

FÉS, MAROC

1982

FLORENTIN SMARANDACHE – VĂR CU MAGELLAN ȘI COLUMB

Volumul „Legi de compoziție internă”,
Edition El Kitab, Fés, Maroc, 1982, 131p, de
Florentin Smarandache propune un nou poet și o
nouă poezie.

Unul care dă cu paru-n doxă!

Florentin Smarandache este, până la ultima
nervură a ființei sale, un paradoxist. Adică unul
care dă cu parul în doxă. Autorul este, cu bună
știință, cam tralala și trilili. Tralalatră în triliniște
de se aude peste mări și țări. Dând acatiste lui
Heraclit, scrie o poezie flexibilă. Ceea ce la
Heraclit curge, la Florentin Smarandache decurge.
Până la domnia sa poezia era mononucleică și
circulară. De la domnia sa încoace, poezia este
binucleică și elipsoidală, fiind bine centrată pe
două centre. Printr-o fulgerare magnetică,
paradoxul logodește cele două aripi contradictorii
ale lumii, devenind apt pentru un binecuvântat
material de zbor. Poezia capătă echilibru, samarul
paradoxului cumpănind bine cei doi desagi ai
adevărului. Poezia lui Florentin Smarandache nu
are subiect. Subiectul poeziei sale este predicatul.
Definiția tăioasă a dicționarului devine ciucure
enciclopedic, vaca abstracțiunii își lasă ugerul spre
gura concretului.

„Procedeul – singurul erou al artei”

Florentin Smarandache nu face artă cu tendință, nici artă pentru artă, nici artă pură, ci artă pură cu tendință. În poezia sa, libertatea, ieșită din minți, joacă tontoroii în bățatură. Reversul este frate de sânge cu aversul și văr bun cu versul. Caracterele limbii române fac spectacol la fiecare pas și cer popas. Se operează permanent, cu program, la depășirea metaforei pleoștite, prin paradoxul ingenios cultivat. Dezinvoltura bachelardiană, face, de ce nu?, show.

Școala formalistă rusă, atât de lăudată de René Wellek și Austin Warren, începută pe la 1918 și absolvită cu brio de Eihenbaum, Brik, Tomașevski, Jirmunski, Bernstein, Iakubinski, Șklovski, Jakobson, Tânianov, Vinogradov, Propp, nu putea avea un urmaș mai demn decât Florentin Smarandache. Acolo și atunci opera literară era construcție, joc, gratuitate, formă, procedeu. „Procedeul este singurul erou al artei,” spunea Jirmunski.

Volumul „Legi de compoziție internă” dezvăluie un personaj complex cu multe poteci interioare care duc spre Roma și aroma poeziei.

Cine este Florentin Smarandache?

Florentin Smarandache moare și renaște din poezie. Îi place să scrie mult, dar scrie puțin. Ca

poet, se ține de cuvânt. Strunește versurile ca pe caii albi. Scrie o poezie tare, de cinci stele. Caută versul fără diaree de cuvinte. Ține mult la metafore dar, la domnia sa, metaforele nu țin. Scrie versuri căpoase. Face artă la mare știință și știință la mare artă. Scrie cuvinte nepotrivite potrivite. Vinde la negru un pardesiu alb. Merge înainte cu spatele. Compune versuri în centimetru antic. În general, studiază în particular. Pune la punct propozițiile fără punct. Scrie poeme în nici un vers din lumea celor care nu cuvântă. Nu este așa că așa este?

Ce crede Florentin Smarandache?

Florentin Smarandache crede ceea ce poate că nici nu-ți vine să crezi c-ai putea crede! Astfel, el crede că: versul este drumul cel mai scurt dintre două puncte; o personalitate trăiește cu adevărat numai după moarte; poezia, ca reacție, se simte, nu se înțelege, iar ca să fie perfectă, trebuie să aibă gunoaie; diferența unește; viața e mortală; pacea e cuvânt spus nespus de mult; vrea să descopere America în România; regula de trei compusă e simplă; omul există mai mult ca interiorizare a exteriorității sale și e conștient de inconștientă ca de continua discontinuitate a gândirii; nu mai merge să stai; trebuie să mergi; ideile lasă umbră dacă sunt puse în lumină; cuvintele banale, tocite, trebuie primenite. Parcă se aude ceea ce scrie

Șklovski pe la 1921: „Zimții se tocesc, se netezesc, nu se mai prind unii de alții. Și axul se oprește, mașina încetează pentru că mașina, ca << opoziție >> a dispărut.” Dar la Florentin Smarandache poezia are zimți viguroși, de oțel inoxidabil. Mașina merge. Și starea poeziei merge.

Ce vede Florentin Smarandache?

Florentin Smarandache vede ceea ce poate că zărim și noi, dar fără să vedem ceva în asta. Astfel, el vede că: țărani vând la piață roșii verzi; nisipul face plajă; noaptea se deplasează zilnic spre noi; frunzele atârinate pe ram luptă pentru neatârnaire; un elev de clasa a doua călătorește într-un vagon de clasa întâi; persoanele de sex opus circulă în sens invers în tramvaie; jos, valurile sunt la înălțime; ploaia în curte lasă totul baltă; irealul este realitate.

Se vede de departe și de aproape că simplitatea poeziei lui Florentin Smarandache este complexă. Poezia l-a lovit, încă de mic, cu cobilița la tâmplă și de atunci e conștient în neștire de ceea ce face.

Se spune că olteanul, când își face gard pune o ulucă în picioare, apoi scrie: etc., etc., etc. Se pare că Dumnezeu a însăilat timpul dans la meme maniere. A pus un „azi” apoi a scris: etc., etc., etc. Ochiul poetului oltean descifrează: Ziua de azi se

**repetă absurd/ azi a fost ieri/ azi a fost alaltăieri/
azi va fi mâine, poimâine.”**

**Derutat și limpezitor, paralel cu el însuși și
perpendicular pe paralelă, Florentin Smarandache
este mereu același, adică diferit.**

**Forte ca un vaccin anti-viperin, mustul limbii
române, băut din ulcica domniei sale, te zviduie de
vipera disperării, de încredere în aproapele și
credință în departele.**

**Exagerând moderat, Florentin Smarandache
poartă în sânge virusul lui Magellan și-al lui
Columb. Parafrazând un vers din acest volum, i-aș
spune autorului într-o omnimie fecundă și
răscolitoare: „Măi, insule, menirea ta pe acest
pământ este să descoperi noi insule!”**

„OUTER – ART”

EDITURA „CONPHYS”

RÂMNICU VÂLCEA

2002

PURITATE NEBUNĂ, NEBUNĂ, NEBUNĂ

Albumul lui Florentin Smarandache, „Quter-art”, volumul II, Editura „Conphis”, Râmnicu Vâlcea, 2002, 166 p, consilier editorial Ion Soare, coperta: Florentin Smarandache, este o super carte, oglindă căzută pe gânduri, excepțională lecție de libertate și semnul unui talent fără borne.

Taifunul paradoxist smarandachian dărâmă pilonii percepției umane iterative, dobânda semantică face avere din anti-orice.

Coarda purității vibrează doar când guguștiucii impurității fac popas pe spinarea ei alunecoasă.

Tăcerea roade, ca acidul sulfuric, construcțiile vorbirii. Cuvântul se face, dacă vrea Florentin Smarandache, o frază care tace părți de vorbire.

Pentru Florentin Smarandache cosmosul nu mai are nici măcar tăria țuicii de Vâlcea, e jigărit ca o traistă peticită, derutat și derutant, rabelaisian și arcimboldian deopotrivă.

Grădina pare o sorcovă de culori analfabete, biciușca naivității lasă vânătaii pe poatrîrul gravității unilaterale.

Poetul desenează cu ochii închiși, cu pete, cu puncte, cu zerouri, cu plus, cu minus, cu cifre, cu ciocolată, cu marmeladă, cu grafice, cu săgeți, cu

mâzgăleli, cu fracții, pictează fotografii, face artă infinită, artă invizibilă, artă morocănoasă și chiar tăcută.

Eseurile lui Florin Smarandache nasc feți-frumoși și ilene-cosânzene ale văzului, ale auzului și ale minții, carpete de libertate, zăvelci de mirare.

Staticul este demolat până la ultimul chirpic, șters de pe fața pământului ca o maladie mortală. Mișcarea browniană este semnul unui talent al cărui jărăgai pripește de departe, arzându-ne obraji.

În tentativa-i masochistă, poetul, pictorul, desenatorul Florentin Smarandache se autoflagează doar cu senzații de contrast, ultra și mega tari. La domnia sa, dogma trebuie să aibă ușa și ferestre, să comunice, să fie dogmă maternă, să nască. Fiindul există pentru a fi negat, negat, negat. Nimic nu este reversibil, totul trebuie să fie ireversibil, debordant, năucitor. Cultura se pomenește a fi natură, aristocrația conceptelor decade în plebe noroioasă, în mediu umed, născător de coacervate și de euglena viridis.

Așa cum „Blue Smarandache” este un roșu văzut de un daltonist, la fel, gândirea lui Smarandache este un silogism daltonist ca un mugur în creștet de putregai. Ordinea devine dezordine, adică alt fel de ordine.

Materia se întinde, se cascadează, se rupe, ajunge mulțime vidă, vid populat de năluci. Dorul de

primordial, de libertate ieșită din minți, deșiră zăbunul gândirii în cocleți și puncte, în molecule cu și fără valențe, cu nucleu și fără, cu citoplasmă și fără.

Densitatea lucrurilor ia vacanță, puterea, șchioapă, pleacă, în cârje, la mare.

Tangoul materiei boșoroage se ascunde prin bordeie și bojdeuci să învețe, la lumina opaițului dacic, ritmul drăcesc al rock-n roll-ului și al lambadei.

Bucuria artei pendulează, luminic și superluminic, de la perigeu la apogeu.

Florentin Smarandache cultivă, cu înaltă inteligență și măiastru suflu, spre gloria domniei sale și deliciul domniilor noastre, un paradoxism dus până la paroxism.

CUM AM DESCOPERIT

AMERICA

Editura ABADDABA

Oradea

2.000

VIVERE RISOLUTAMENTE

„Cum am descoperit America” (fragmente de jurnal) de Florentin Smarandache seamăă leit cu „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său, Theodosie”. Neagoe Basarab este, în acest caz, negreșit, Florentin Smarandache iar Theodosie este cel de aiurea care vrea să emigreze aiurea. Cartea e un jurnal scris la fața locului și la flacăra locului, un reportaj din tranșeele necunoscutului, cu gloanțele destinului șuierând pe la ureche.

Așadar, cunoaștere și avertisment, suferință și invitație de a lua taurul de coarne. Cel căruia îi e teamă de lup să nu între în pădure.

Șederea autorului în State este nepotolită mișcare, veghe, încordare, insatisfacție, stres.

Nu e forțată asemănarea cu vizuina lui Kafka, poate cea mai tulburătoare și umană povestire, cu toate că personajul principal e un animal care, pentru a se proteja de dușmani, încearcă să-și înfiripe o ascunzătoare sub pământ. Curând starea de certitudine e roasă de rugina incertitudinii, mierea încrederii devine otravă.

Diferența dintre ce este în SUA și ce ar trebui să fie, este evidentă în fața unui om simplu care nu descrie nici geografia, nici economia, nici istoria, ci numai ceea ce vede, simte și constată.

Senzația este aceea a unei lumi cunoscute pe pipăite.

Chemat de omenesc, Florentin Smarandache rămâne paiul finit cu spicul infinitului în creștet.

Fugind din țară în America iar din America în lume, autorul nu e liber pentru că - așa cum spunea Hegel – „cel ce fuge de ceva nu e încă liber, căci în fugă el depinde de cel de care fuge”.

Jurnalul are mai multe paliere care se întretaie, după stările care-l bântuie pe autor. Cel mai important este acela de a defini, pe cât se poate, chipul și sufletul unei mari puteri, supermodel în toate.

În acest sens, se adună date utile, concrete, necesare unei eventuale orientări în labirint. Aici fantezia are aripile frânte, e faultată, la orice pas și nimeni, nici măcar liberul arbitru nu dictează lovitura de la unsprezece metri. Notele scurte, fulgerătoare, nu au rezonanța dromaderică a bubuielilor din timpul ploilor de vară. Fraza nu se bâlbâie, nu rumegă osul metaforei iar limba verbului nu are timp să plescăie de plăcerea unui gust exotic. Luat de șuvoi, omul Smarandache abia se agață, o clipă, de mal, abia are timp să încrusteze pe coaja obișnuinței câteva strigăte. Încleștarea cu momentul nu e o luptă, nu e un duel, nici măcar trântă, ci hărțuire. Poetul dă touché-uri de floretă și fuge în vizuină.

Își mai face curaj, înjură românește, pe șleau, dar, în fața leului, recunoaște că spune „des bétises”. Emigrantul critică America pentru că începe s-o iubească, așa cum bidiviul începe să-și iubească priponul.

Aventurier în sânge, Florentin Smarandache s-ar duce și la Polul Nord. Până una-alta, ca un homo viator înrăit, cutreieră încolo și încioace, ciugulind din mierea unor civilizații, din muștarul unor culturi și, bineînțeles, din prazul culturii românești.

Acum e în Franța, acum e în Egipt, acum în Belgia, acum la Râmnicu Vâlcea, București sau Bălcești. Florentin Smarandache mătură spațiul terestru încărcat de gânduri și senzații puse în pagini asemenea căpițelor de fân muntenești.

Dezamăgirile din America se completează cu cele din țară: Cioran, Dinescu, Sorescu zac în librării, „România literară” a lui Manolescu e politizată, editura „Humanitas”, la fel. Românii se duc la muncă să nu muncească. „România Mare” e cel mai citit ziar. Românul are o forță teribilă de autodistrugere.

În America straturile societății sunt închise, nimeni străin nu pătrunde în rețelele lor. „Renumele Americii mai rămâne prin propagandă și inerție”, notează, laconic, scriitorul. Visul american, simțit pe pielea sa, e, uneori, coșmar. Învățământul de stat e mai slab decât cel

particular. La universitate se intră pe bani. Corupția și pilele funcționează acolo ca și în România. Familia, celula de bază a societății, e dezbinată: multe divorțuri, copiii nu ascultă de părinți.

„Poți trăi într-un castel supărat iar într-un bordei fericit” exclamă, exasperat, autorul. America rămâne o lecție dură pentru emigranți. Senzația persistentă e aceea a ratărilor permanente. Poetului i s-a retezat cheful de paradox, ficțiunea e mutilată. Cruditatea prezentului nu-ți permite să hălăduiești pe plaiurile, deloc mioritice. Acolo totul e organizat, calculat, consemnat. Se știe totul despre oricine și pentru cea mai mică greșeală se plătește scump. Mama Rațiune este patul lui Procust, egalează inegalul cu inconștiența conștiinței. Exteriorul ființei este organizat matematic. Scriitorul și-a aruncat, între timp, ochii în cam toate ogrăzile americane. Americanul e dominat de politică și economic. Se crede stăpânul planetei, jandarmul lumii, se amestecă oriunde este interes, nu suportă critici și interdicții. Forța herculeană a Taurului nu urmărește decât Profitul. Americanul scoate dolari din orice. Statul plătește fermieri să nu cultive anumite terenuri. Dictatura legii nu permite abateri. Dacă în State minoritățile ar face gălăgie precum minoritatea maghiară în România, ar fi puse la punct în două zile.

Pe când, în „lumea bună” lucrurile sunt altfel, adică la fel. Premiul Nobel, monopolizat de anumite nații, e acordat pe criterii politice. Tot în „lumea bună” emigranții sunt mintenaș depersonalizați.

Neregăsindu- se pe sine în spațiul natal, Florentin Smarandache transcende hotarele spre un „dincolo” promițător și edenic. Dar socoteala de acasă nu se potrivește cu negocierea din târg.

Aflat în faza psihotică a cărării care- i fuge de sub picioare, autorul își trăiește Golgota în mereu alte relații orizontale, obositoare, de suprafață, departe de o bănuită înălțime și o nebănuită adâncime umană.

Curajul aventurii îl înnobilează, totuși, făcându-l prințul îndoielii hamletiene.

Mereu în competiție cu sine însuși, Florentin Smarandache nu caută, ci se caută, fiind mereu în cumpănă, la răscruce de paradoxuri. Curbat asupra-și, veșnic în-doit, la Florentin Smarandache exteriorul devine interior, precum sângele sărat e marea care l-a găzduit pe om în vechime, după cum spunea Constantin Noica.

Bolnav de infinit, Florentin Smarandache este hegelianul „ceva care în altceva este la sine însuși.”

Veronica Balaj, Mihail I. Vlad

„Întreabă-mă, să te-ntreb”

Editura MACARIE

TÂRGOVIȘTE

1999

OLTENESCU BOȚ DE HUMĂ

„Întreabă-mă, să te-ntreb” , Editura „Macarie”, Târgoviște, 1999, 60 p, este o arenă în care Florentin Smarandache e „hărțuit” cu întrebările de Veronica Balaj, Mihail I. Vlad Emilian Mirea, Adrian Dinu Rachieru, Ada Cârstoiu, Ioan Nicoară și Cornel Popa.

Veronica Balaj și Mihail I. Vlad adună între coperte toată „prada de război”, a lor și a celorlalți, încercând să definească nedefinitul, să afle genul proxim și diferența specifică a omului Florentin Smarandache.

Numai că, la Florentin Smarandache diferența specifică devine, ca în arborele lui Porfirius, gen. Demersul autorilor nu trasează un cerc, ci o spirală.

Întrebările nu nasc răspunsuri ci alte întrebări, întrucât problema e problematică. Omul Smarandache se dovedește a fi un buchet de oameni, un homo universalis: poet, dramaturg, romancier, editor, ctitor de curent literar, analist-programator, matematician, homo viator.

Sătul de hotare, de borne, de zăbrele, de norme, de imperative categorice și fictive, de

canoane și de paradigme, de sisteme și structuri, sufletul lui Florentin Smarandache evadează din trup, trupul, din țară în continent, continentul evadează în lume. Cenușa vetrei părintești rămâne la obiect, adică la subiect, mereu fierbinte.

Plecat din țară, emigrantul și-a luat țara, ca pe o brățară, în suflet. Itaca îi recunoaște, în taină, turta dorului.

Florentin Smarandache și-a construit un bel suflet rebel care dă cu târnăcopul paradoxului în tot ce chircește și pipernicește ființa umană, cheamă rațiunea la raport, priponind-o de țărșul instinctului întemeietor de lume. „Până nu simți, nu poți da opere de diamant” zice poetul-matematicianul-dramaturgul-romancierul Florentin Smarandache.

Poetul nu poate să fie un roib pur sânge în țarcul gândirii clasice și, de aceea, este racordat la tot ce înseamnă nesupunere, experiment trăsmit și bubuit, absurd ionescian și concretism brazilian.

Autorul parcă pune în practică, pas cu pas, convingerea lui T. W. Adorno din „Minima moralia”, potrivit căreia sarcina cunoașterii este „stabilirea de perspective în care lumea să se dezechilibreze, să se înstrăineze, să-și descopere fracturile și crăpăturile, așa cum va apărea ea într-o zi deformată și știrbă, în lumina mesianică”.

Pentru Florentin Smarandache scrisul este un „joc înalt”, distrugător de angoase, nonconformist și reconfortant.

Fiind „pământ românesc” în America, Florentin Smarandache este ecoul literaturii române prin colocvii, seminarii, congrese, conferințe, expoziții, traduceri, distribuirii de carte, dând apă la moară butadei americane: „Să știi să te vinzi pe tine însuși, să știi să-ți faci reclamă.”

Fiind în gura lupului, cercetașul Florin Smarandache transmite: americanii nu se interesează de artă și literatură decât în medii academice, universități, colegii și organizații nonprofit.

Cartea de literatură care se vinde acolo ambalează în celofan oroare, mister, aventuri, sex, parapsihologie.

În cultură totul este pentru consum și profit financiar.

În urma textului cărții, te întrebi dacă omul nu e, în America, o cifră, iar Florentin Smarandache rățăcește, asemenea lui Diogene, căutând un om cu lumânarea. Se pare, totuși, că poetul, alergând pe orizontală, se regăsește împlinit pe verticală. De altfel, risipirea în sine nu-l poate fixa într-un punct, rămânând melancolic când visează cu ochii deschiși, coleric, când se

enervează, sangvinic, când se ambiționează, flegmatic, când se culcă pe lauri sau ghimpi.

Din destăinuirile făcute cu tăria acidului sulfuric, aflăm că poetul, fiind în țară pe vremea democrației multilateral dezvoltate în adâncime și-n îngustime, nu putea să protesteze prin cifre și ecuații, prin fracții ordinare, ci a ales o fracție extraordinară – poezia – scrisă prin lipsă de text: poeme vizuale, nonvizuale, auditive și olfactive.

Nod de contrarii, pentru Florentin Smarandache, „poezia a fost un experiment, un cartuș pe țeava gândirii, o transfigurare a numerelor naturale”.

Mileniul trei propune, prin Florentin Smarandache, omul-paradox, pacea altoită cu cartuș, poezia altoită cu matematica și matematica altoită cu poezie.

Din umbră vorbește Kierkegaard, făcând lumină: „Să nu gândim rău de paradox fiindcă paradoxul e pasiunea gândirii, iar gânditorul fără paradox este ca și îndrăgostitul fără pasiune: un tip mediocru.”

Oltenescul și românescul boț de humă, exploratorul Florentin Smarandache este brâncușiana „pasăre măiastră” ieșită la înaintare în peste douăzeci de țări ale lumii să cânte și să

plângă, să plângă și să cânte, mai mult pentru alții decât pentru sine, asemenea unui OM.

„METAISTORIE”

EDITURA „DORIS”

BUCUREȘTI
1993

O LUME CA NELUMEA

În teatru, ca și în proză, intrarea lui Florentin Smarandache este devastatoare. E un cutremur de nouă grade pe scara Richter. Nimic nu rezistă.

Tot ce se construise de o sută de ani se prăbușește. Autorul, intriga, personajele dispar, decorul iese în decor, de-corat. Realul social, impersonal până în rărunchi, trimite fantezia la plimbare. Florentin Smarandache deformează și denaturează pentru că realul este denaturat și deformat de către oficial.

Omul este unealtă, vită de povară, cărămidă a marelui edificiu fonfoist.

„Formarea omului nou”, prima piesă a trilogiei „Metaistorie” se desfășoară într-un sanatoriu unde se luptă științificește, pentru depersonalizarea omului prin spălarea creierelor obediente, fericite în sclavie.

După modelul termitelor, trebuie să domnească un suflu colectiv. În acest sens, omul e golit de sentimente, de amintiri, de suflet, de „romantisme” de tot felul, de normal, de anormal, de nume, de vârstă, păstrându-se forma goală, burduful în care să se pună marea brânză a egalitarismului utopic. Limbajul desfrunzit de orice conotații, este redus la un cotcodac ideologic de ultimă speță prin care se ciripesc, onomatopeic,

lozinci în cinstea șefilor: „Cu lopata și mistria/Omul Nou va făuri/Să trăiască Domnul Doctor/”

După șlefuirea agentului, membru al universalității de carton, „O lume întoarsă pe dos”, a doua piesă a trilogiei, merge în miezul suprafeței, desenând, milimetru cu milimetru, harta degradării generale. Piesa, comedie, tragedie, farsă, dramă, operă pentru cor și orchestră, în sol-minor-major, întoarce pe dos ceea ce mai era de răsturnat de la mai marii teatrului: B. Brecht, Fr. Durrenmatt, Ibsen, Ionescu, Beckett, L. Pirandello. Piesa e anapoda pentru că și lumea e la fel. Într-o societate în care doxa a fost înlocuită de paradoxă, nu poți fi decât paradoxal. Utilul e depășit în parazită, devenind spectacol. Cine nu crede în fantome e pierdut. Transpusă în poveste, lumea nu gândește în basme și nu vorbește în poezii, ci în slogane și în lozinci.

Ca atare, nimic nu se inventează, totul se consemnează. Personajele sunt imposibile și șocante: Con-Sulică, Agentul H_2S^2 , Agentul S^2H_2 (parcă ar fi Ghiță Nițescu și Niță Ghițescu ai lui Caragiale), 123, 475, A5, Ițic, Ițica, Ștrul, Ștrula.

Suveica observației, dansând printre ițe, face scoarța absurdului emblemă națională. Doi actori vor juca un singur rol în același timp. Toate personajele sunt diforme: șchiopi, ologi, leproși, bolnavi, pentru a îngrețoșa publicul.

Hidoșenia și urâtenia vor să trezească omul din letargia superstiției ideologice.

Piesa este alcătuită din 16 tablouri, relativ independente, care pot fi permutate, scoțându-se în evidență importanța hazardului într-o operă artistică, nu din dorința autorului de a epata sau de dragul jocului.

Totuși piesa nu mizează pe absurd (absurdul are o logică a sa) ci pe ilogism, pentru că, lumea, așa cum se prezintă, e ilogică.

În acest sens, câinii Rațiunii au fost expulzați pe maidan să latre la lună.

Cum se va vedea, și ilogismul și-a construit, în timp, o logică a sa.

Acțiunea se petrece în Palillula unde domnește Seniorul Pampolinn. Aici se vorbește limba păsărească.

Scopul declarat al organizării sociale este păstrarea dezordinii, a talmeș-balmeșului impersonal, închisoarea deschisă a întregului popor.

Încet încet, se instituie o logică a ilogicului.

La Ministerul Băuturilor Alcoolice, la Școala Superioară de Pileală, pentru asorteu perfect, nu poate fi președinte decât Costică Cinzeacă, nu poate fi director decât Nicu Butoi iar secretar, Vasile Litruță.

Logica ilogicului continuă. Șeful are dreptate chiar când nu are, drepturile cetățenilor sunt

îndatoririle, poporul mănâncă răbdări prăjite cu măslina de capră și găinaț în ploaie, cu mărar, cu pătrunjel, cu untură de cățel.

Harababura de pe stradă s-a mutat în gândire. Hamlet al II-lea, personaj fantastic, se farfurează, se pricindează, se troscolează și amestecă poveștile precum dadaștii cuvintele în căciulă: „a fost odată o capră cu trei iezi făcuți cu creangă și într-o zi scufița roșie plecă de acasă și-i spune bunicuței trei iezi cucuieti ușa mamei descuieti aaa nu e asta mă măicuța zise contele și mai luă o gură de vânt atunci vânătorul luă pușca și o puse la ochi trase și-i sări ochiul de sticlă...”

De la fantasticul extrem se trece la un realism crud, de la mișcările mecanice, compiuterizate, ale personajelor, se trece la mișcări necalculate dezordonate ale Nebunului care suferă de miopie politică și căruia i se recomandă ochelari de cal.

În zootehnie, scroafa naște atâția purcei câți s-au planificat în Marea Adunare Națională.

În școala pompolinniană, matematica e bolnavă de cancer. Doamnei Ștrula i se propune, la examen o problemă problematică: un plop face două pere și o răchită micșunele. Un vânător trage cu pușca aer în piept. Câte cărți au mai rămas în biblioteca din Palilulla?

Este clar că „este unii care înțelege și este unii care nu înțelege”, în consecință, colectarea de

sticli goali și borcani ajunge să fie cea mai importantă activitate școlară.

Sunt măsurate, în continuare, cu compasul toate cercurile vicioase din cultură, din știință, acolo unde lucrurile strâmbe au devenit un fapt de drept.

A treia piesă a trilogiei, „Patria de animale” este sărbătoarea degradării, o țară a dobitoacelor. Limba de lemn a oficialității a redus limbajul cetățenilor la infraistorie, la infralimbaj. Spectacolul e o vânzoleală organizată, fără cuvinte, doar zgomote (urlete, pocnituri, behăituri, scârțâituri, urale, bufnituri, strigăte, aplauze) și imagini (gesturi, plăcuțe, pancarte, inscripții, hărți, panouri).

Dacă unii dramaturgi au eliminat definitiv didascaliiile, Florentin Smarandache scrie o piesă de teatru numai din indicații scenice. Totul se metamorfozează, se fărâmițează în scene, subscene, obscene.

Omul dispăre complet sub avalanșa obiectelor. Se văd doar mașiniștii, sforile, oglinzile care au menirea de a deforma și a malforma, de a fabrica fantome și iluzii. Tot ceea ce mișcă de la idee la insectă, defilează, aducând omagiu, zi de zi, clipă de clipă, marelui cârmaci.

Putregaiul își omagiază stăpânii: urale ridicate la rang de muncă pe care oamenii-măgari, oamenii-căței, oamenii-capre o prestează în rime

împerecheate, în versuri negre. Grotescul are damf de tragedie.

Babe goale, fără sutiene, vor să pară senzuale. Moși goi, cu sutiene și bikini, merg în genunchi, în semn de umilință. Alți bărbați merg în cap și aplaudă cu picioarele. Mașinăria socială, ca instituție a pompelor funebre, a ajuns expertă în înmormântarea idealurilor.

Autorul electrocutează lipsa de reacție a privitorului, prin câteva tablouri dezolante: o femeie cu sânii lăsați, mergând în patru labe, e mulsă de un instructor, ca o vacă; muieri grase se ouă și cotcodăcesc pe cuibare; ștrandurile au puroi, flegme, cangrene, mucii în care se scaldă tineri.

Infern generalizat, unde smoala dezumanizării acoperă, ca o lavă, vitalul. Toată proza și tot teatrul lui Florentin Smarandache urlă „Deșteaptă-te române!”. Autorul speră la o nu prea târzie descătușare.

De aceea, nu cu un smălțuit skepsis, ci direct în finalul piesei „Patria de animale”, podeaua și pereții se zguduie, se clatină ca un cutremur. Cortina de fier va cădea spontan, ca și celelalte. Tot universul acesta oneros se va nărui printr-o adevărată Revoluție.

La finalul trilogiei autorul se destăinuie a spovedanie. Scrierea acestor piese l-a răcorit psihic. Cu memoria ștampilată de infern, de

coșmar, de confuzie, circ, eșec, nebunie, prostituție, delir, infantilism, primitivism, de incomunicabilitate, Florentin Smarandache a trăit, cu pistolul fricii la tâmplă, papadoxul ca imposibilitism vampiric.

Dus de mână pe tărâmul decreptitudinii totale, ți se face părul măciucă, părul ți se face măr iar tăcerea de pe limbă, corcodușă cu gust de pelin.

“NONROMAN”

EDITURA “AIUS”

CRAIOVA

1993

COȘMAR LA PĂTRAT

Deși sfârșitul romanului ne îndeamnă să interpretăm ce nu se poate interpreta, imaginația noastră înflorită „ca un cactus în deșert” este dusă de mână spre bordeiul unui sens, adevărat sâmbure de împărăție. Nonromanul este, sigur, roman. Florentin Smarandache, negând zahărul, afirmă, în loc, miera. Romanul este, prin non-urile sale, un șoc tămăduitor. Rudele sale sunt, de departe, „Gargantua și Pantagruel” de Francois Rabelais și „Istoria ieroglifică” de Dimitrie Cantemir.

Grotescul, ironia, pamfletul și parabola sunt mortarul care leagă, în timp, aceste capodopere. Dar și deosebirile sunt semnificative.

În 1965, Mihail Bahtin, în megastudiul „François Rabelais și cultura populară în Evul Mediu și în Renaștere” avansează ideea că Rabelais contravenea normelor literare în vigoare într-o măsură mult mai mare decât Shakespeare și Cervantes, care nu încălcau decât canoanele înguste ale clasicismului. Imaginile rabelaisiene rămân, iremediabil, „neoficiale”. La Rabelais nu se găsește scamă de dogmatism, de autoritarism, puf de gravitate unilaterală, nici fulg de seriozitate mărginită.

Rabelais s-a hrănit cu carnea macră a literaturii populare care duhnea a răs sănătos, total, fără rid, fără încruntare.

Estetica literaturii a încercat să facă, neinspirat, din genul râsului popular medieval o specie a umorului schilod și trist al ultimelor patru secole. Rabelais a fost înghesuit, fără discernământ, în calendarul șlefuit al literaturii oficiale, făcut remorcă unor ideologii crispate.

Numai că Mihail Bahtin, cu sabia cuvântului, a făcut ordine în dezordine și bărbile filozofilor au început să gândească altfel.

Spre deosebire de „Gargantua și Pantagruel”, „Istoria ieroglifică” de Dimitrie Cantemir și „Nonromanul” lui Florentin Smarandache sunt pamflete, iau seriozitatea în serios și combat cu intenție. „Nonromanul” lui Florentin Smarandache se vrea o măciucă de bronz care dansează firoscoș în carul cu oale ale literaturii oficiale aflate în grație, grație marelui conducător. Acest nonroman nu este, prin urmare, ucenic la stăpân, nici Dinu Păturică arivist la curțile turnului de fildeș. La antipodul literaturii „pure”, abstracte peste poate, literatura lui Florentin Smarandache se înmiresmează cu sănătatea culturii populare, detronează absurdități, perorând absurdități, retează aripile icarice și dedalice, de șindrila, promovând aripi reale, viguroase.

Niciodată Florentin Smarandache nu se crede poet, nu se crede romancier, nu se crede dramaturg, dar inventează, cu program, poezia, romanul, teatrul. Numai că, destinderii literaturii populare, scriitorul îi opune, cu psihicul bătut măr, încrâncenarea, veghea fără duminică. Și, ca în culmea răzbunării, vrea să-l croiască pe croitorul care a croit haina.

Dincolo de ruine și moloz, Florentin Smarandache lansează, din dorința de a alcătui alfabetul noului spirit, plenar, manifeste peste manifeste, cântând prohodul, pe la colțuri și prin centre, încermării parmenidiene a formelor. Și, culmea, cheagurile se topesc, varicele literaturii dispar, tăpile noului spirit aleargă, vesele, prin iarbă. Negativitatea lui Florentin Smarandache produce, din „bube, mucegaiuri și noroi” ca la Arghezi, ordine și voie bună. Gusturile se anulează, suprapunându-se. Romancierul propune, din lehamite de „același”, alt gust.

Limbajul paradoxist stabilește un gen și o genă aparte. Sub tenta utopică a nonromanului se văd clar peștii în apă, mълul devine grăitor ca o alarmă de gradul zero și instructiv ca o bibliotecă. Wodania ascunde sub dune de cenușă jărăgai scăpărător, Hon Hyn și Hyn-oaia sunt preșurile care gândesc în locul unui popor fără cap. Satira vizează nu numai sus-ul, ci și jos-ul, nu numai creștetul ci și talpa țării.

Povestea deșirată e un coșmar cu monștri și căpcăuni, cu toată recuzita iadului. Culmea ironiei: un popor care a ținut piept unor imperii se teme de lozinci, de guturai verbal, de „guriști”, de pancarte și de discursuri. În Wodania, parafrazând un dicton celebru, „somnul națiunii naște monștri”. Poporul acesta, iubitor de adevăr din naștere, a înghițit, ca hipnotizat de ochiul Meduzei, decenii la rând, găluștile minciunii.

Deși realitatea dezvăluită de roman e crudă, expresia autorului este coaptă și răscoaptă. Romanul se dovedește a fi un râu incendiat de petrolul paradoxului, deliciul incomensurabil al minții. Hon Hyn, preș-ul țării, își începe ziua, cum altfel decât cu un discurs. Brațele lui și antebrațele, din cauza bătăii de metronom, i s-au umflat de varice. Eroul eroilor are insomnii în folosul bunăstării generale. Poporul său erau nevastă-sa și copiii făcuți prin vecinătăți topologice, „simetrici și parcă trași la rindea, adevărați oameni falși”.

Societatea multilateral nedezvoltată e la strâmtoare, ea călărește un cal care nu există și aleargă stând. Hon Hyn face totul pentru fericirea „tuturilor”. Totuși, fonfoismul – obiectivul major al omenirii – șchioapătă pentru că zidarii, calfele, tâmplarii, macaragiii, betoniștii, zarzavagiii și unchieșii se uită la minijupele fetelor. Parodia e în

toi. Abstracția ideologică salivează la fusta scurtă a corporalului primitiv și neinstuit.

Personajul crește, se umflă ca aluatul, devine extraordinar de excepțional. Dornic de confruntare, Hon Hyn pleacă la luptă. Dacă nu are inamici, și-i inventează, îi scoate din piatră seacă. Toți dușmanii refuză lupta. Hon Hyn se bucură că poporul său este un neam de rahat și nu-l înghite nimeni. Regula de bază a Babiloniei este supunerea iar recunoașterea se face prin diploma de Supus Fruntaș pe Țară.

Formulele de adresare spre prostime ilustrează zisa: „tel maître, tel valet”: „stimate animale domestice, onorabile vite încălțate și alte lepădături sociale!”

La fel ca în „Istoria ieroglifică”, „Nonromanul” este țara-grajd, patria celor care nu cuvântă: boi, vaci, cai, armăsari, iepe, cucuvele, bufnițe, viezuri, urși, oi, găște, motani, papagali, măgari, porcine, caprine, om-ime. Toate solemnitățile sunt făcute borș, tăiței, chisăliță, prin apelul la părțile de jos ale trupului, la excremente de tot felul. Asta în ciuda faptului că preș-ul țării vrea să materializeze totul prin idealizarea năzuințelor contemporane.

Romancierul rotunjește, printr-o întorsătură de carandaș, aventura exterioară a stăpânului cu aventura insolită interioară a acestuia. În ceafa nonromancierului se simte

răsuflarea lui Rabelais. Aflăm astfel că Hon Hyn fusese înscăunat ca stăpân absolut înainte de a se naște. Hon Hyn ieșea, rabelaisian și pantagruelic, din uterul metalic al mă-sii, se întorcea noaptea târziu, beat criță, cu câte o fetișcană, intra cu ea în burtă la mă-sa, făcea mizerie în mă-sa, scuipa în mă-sa, fuma în mă-sa.

Ajuns mare, trăiește pentru țară. Ca să aibă țara nu oameni ci muncitori, decretează creșterea natalității, ideologia ginecologică fiind ridicată la rang de prioritate națională. Și isteria începe. Copiii se nășteau gata-vorbitori și primul cuvânt pe care-l pronunțau era „fon-fo-ism”. Hyn însuși arbitra născările, să nu fie înșelat. Cincinalele economice se făceau, din devotament, în patru ani și jumătate iar nașterile, la loc comanda. Una născu la cinci luni o frumusețe de purcel, alta, mai chipeșă, la patru săptămâni, un adevărat hârciog. Toate femeile născură, din exces de zel și de ideologie, măgăruși, vițeluși, feți de plastic. O babă făcu o copilă de cauciuc pe care o luară marinarii pe vapor. O muierușcă borțoasă de doi ani făcu un băiețel cu antene și caschetă.

Ca-ntr-o lume urmuziană, prințesa Abadela născu chiar înainte de a rămâne însărcinată. Și asta pentru că țara avea nevoie de vite de muncă.

Hon Hyn nu e departe de Moș Teacă atunci când își înconjoară castelul cu jandarmi să

nu dea voie vreunei maladii umane să pătrundă la respectabila sa persoană și la irepetabila sa familie.

În tot acest timp țara mergea drept înaintea de-a-nderetele iar talpa țării „se căscase se lăbărțase scofâlcise descuamase jupuisse sfarogise scochițise burdușise se coșcovise se scorojise”.

Fragmentul aduce aminte de acel „mămălicubrâncula” ardelenesc și de rabelaisiana descătușare: „îi smulse conciul și îi mototopipăciufugăurirărafășidesfăpătrumpisese părțile rușinoase”.

Wodania, unde domneau prințesele Adabela și Baradela, era înconjurată de sârmă ghimpată, să apere sărăcia și minciuna, abuzurile guvernului.

Sufocați de dragostea înfierbântată a Statului, simțind că mor de atâta iubire, oropșiții cereau să iasă în străinătate să ia puțin aer.

Conținutul romanului este paradoxal. Stilul romanului este paradoxal pentru că realitatea e paradoxală. Mereu mai deștept cu cinci minute decât adversarul, romancierul face greșeli neeronate și, din eșec în eșec, reușește să se impună ca un mare scriitor, se refugiază în refugiu, regretă toate regretele și dă-i, și luptă, și luptă, și dă-i, pentru a fi învins, ca un eunuc scalpat de gânduri.

Banalul lumii parodiate și înfierate e ridicat la rang de rang. Niș Niș, lovindu-se cu

tâmpla de balustradă, a murit pentru patrie și a devenit erou al luptei pentru pace.

La fel, Hyn a fumat țara, n-a rămas din ea decât scrumul. Libertatea presei era aceea de a elogia până la cer meritele nemeritate ale conducătorului. Inflația cuvintelor devalorizează realul, acoperindu-l cu o crustă de nămol. Seniorul Hyn are libertatea „de a pălăvrăgi sporovăi flecări îndruga vrute (nu și nevrute) trâncăni, flecări tălălăi limbuți clămpăni clănțani cotcodăci”.

Nici un detaliu social nu-i scapă autorului.

Nu se pune bază pe orânduire, ci acid.

Corespondența era primită gata desfăcută ca să nu mai pierzi vremea cu dezlipitul și cu cititul. În noaptea intelectuală care cuprinsese Wodania nu se vedeau decât ochii ideologilor ca niște licurici.

Ascensiunea științifică se înfăptuia, semn al democrației, pe cale politică, iar căderea profesională tot pe cale politică se înfăptuia. Legea fundamentală era Pila iar tăcerea era ca mierea. Se desființase moneda iar combustibilul băubil și mâncabil se stratificase pe domenii: kent-ul, cafeaua, sticlele de coniac se duceau la doctor; vegeta, frunzele de dafin, piperul mergeau la asistente și infirmiere; florile și mărțișoarele la profesoare; bacșișul poposea în buzunarele frizerilor, vânzătoarelor, coafezelor; damigenele îi

cinsteau pe redactori; plocoanele, cadourile – pe editori iar votca pe tipograf; săpunul, spray-urile, parfumurile mergeau la secretare.

Hazul de necaz face ravagii. Strugurele copt, neajuns, pare aguridă. Locuitorii Wodaniei fac, efect al bunăstării, excursii în R.F.G. (Refugiul în Fundul Grădinii), în USA (Unde Stai Acum), în UDMI (Unde a dus Mutu Iapa).

Vocabularul economic tradus în exactitatea şublerului, a devenit şpagă, pile, şperţ, mită, bişniţă, speculă. Pentru egalitatea forţelor, binele se răsplăteşte cu un mare rău iar răul cu şi mai rău. Egalitatea trăieşte prin inegalitate iar egalităţile de drept prin inegalităţi de fapt.

Întreaga educaţie patrihoţică e centrată pe salvarea omului de la fericire, pe cultivarea neîncrederii între oameni. Singurele calităţi sunt defectele deschizătoare de drumuri înfundate. Toată crema societăţii a terminat-o Hyn, şi-a făcut cu ea ghetele pline de noroi. Fiecare merită o slujbă după meritul pe care nu-l are. Tovarăşii Fonfoneaţă, Fonfonescu, Fonfonache, Fonfoescu, Fonfoneanu, Fonfonicu sunt stâlpii care susţin prăbuşirea. Ţara e un imens azil de nebuni unde imnul naţional e „Foaie verde de dudău/O să fie şi mai bine”.

De aceea, ţăranii au fost stârpiţi odată cu omizile, proliferând, în schimb intelectualitatea fonfoistă: Afonfonela, Afonfonicu, Afonfonelu,

Afonfoneta, Afonfonae, Afonfonuță, Afonfonică, Afonfonică, Afonfonică, Afonfoicu.

Ochiul luptei parodice nu scapă nici poliția, nici închisorile:”Pădurarul e domn printre tufe iar polițaiul e tufă printre domni”.

Hyn construiește deconstruind, din societate face nesocietate, din oameni, ne-oameni, pocește normalul după chipul și asemănarea sa, crește venitul național de la 50 la 3 dollari pe cap de locuitor, sporește recolta artificială de cereale, egalizează nedreptățile, întărește dezbinarea între state și iresponsabilitatea socială, face schimburi de nonvalori, stabilește corelația dialectică dintre național și internațional, dintre general și căpitan, corectează darwinismul, stabilind că românii se trag din pinguini pentru că trăiesc în frig, se hrănesc cu pește și bat din palme.

Autorul încalecă pe șa la sfârșitul coșmarului, nu înainte de ai trage în țepa ironiei pe colaboratorii, a căror sudoare a contribuit la apariția acestei cărți: Lector: Olga Orbu și Nelu Sclerozatu; Tehnoredactor: Acela Ciungu.

Machiavelli, Hobbes, Mandeville, Schopenhauer treceau drept scriitorii întunecați ai burgheziei, iar Marchizul de Sade și Nietzsche, scriitorii negrii care au răsturnat, copernician, povestea. Proza lui Florentin Smarandache e neagră, nu pentru că așa vrea autorul, ci pentru că situația e albastră. Scriitorul nu exagerează decât

pe ici, pe acolo, îngroșând liniile, făcând râu din pârâu și ocean din mare, scriitura conturându-se drept o aventură în cangrenă, reportaj din Vezuviul unui puroi.

Amărăciunea autorului trece în cuvinte iar, prin ele, în venele cititorului. Parcă pe de altă planetă, lumea pictată de Florentin Smarandache este chiar de pe planeta noastră, coșmar la pătrat eroare de pilotaj genetic, tumoare malignă pe ramul sevei. De data aceasta, omul nu înțelege că înțelege, ci înțelege că e în derută. În discurs, paradoxul e sărbătoare. Injectat în real, e ciumă.

Cuprins

POEZIE	5
Un binom inteligent	9
Templul zburător	15
Minuni duale	23
Făt-Frumox din lacrimă de paradox	29
Revoluție etern revoltată.....	37
Florentin Smarandache – văr cu Magellan și Columb	43
PICTURĂ.....	49
Puritate nebună, nebună, nebună.....	53
JURNAL.....	57

Vivere risolutamente	61
INTERVIURI.....	67
Oltenescul boț de humă	71
TEATRU	77
O lume ca nelumea	81
PROZĂ	89
Coșmar la pătrat	93